

Na osnovu člana V.2.7. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine» broj 1/94, 13/97, 16/02 i 52/02), amandmana na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine LXVIII – LXXXVII («Službene novine Federacije BiH» broj 52/02) i člana 29. i 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona" broj 2/98) Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona na sjednici održanoj dana 15. februara 2005. godine donijela je

POSLOVNIK SKUPŠTINE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(1) Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština) konstituiše se, organizuje i radi u skladu sa Ustavom, zakonom i Poslovnikom Skupštine.

Član 2.

(1) Poslovnikom Skupštine (u daljnjem tekstu: Poslovnik) uređuju se:

- a) konstituisanje i unutrašnja organizacija Skupštine;
- b) način rada Skupštine;
- c) dužnosti, uloge i prava poslanika u Skupštini;
- d) javnost rada Skupštine;
- e) akta Skupštine;
- f) izbori, imenovanja, potvrđivanja, smjenjivanja i razrješenja iz nadležnosti Skupštine;
- g) odnos Skupštine prema Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada);
- h) odnos Skupštine prema političkim strankama i udruženjima građana;
- i) saradnja Skupštine sa općinskim vijećima; i
- j) druga pitanja od značaja za rad Skupštine.

Član 3.

(1) Ako neko pitanje organizacije i rada Skupštine ostane neuređeno ovim Poslovnikom, uredit će se zaključkom Skupštine.

(2) Zaključak iz prethodnog stava primjenjuje se danom donošenja.

(3) Zaključak iz stava 1. ovog člana ne može biti u suprotnosti sa načelima i odredbama ovog Poslovnika.

Član 4.

(1) Sjedište Skupštine je u Mostaru.

Član 5.

(1) Skupština ima pečat u skladu sa Zakonom.

(2) Sekretar Skupštine uz saglasnost predsjedavajućeg donijet će posebnu odluku o čuvanju i upotrebi pečata.

II. KONSTITUISANJE I UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA SKUPŠTINE

A. Konstituisanje Skupštine

Član 6.

(1) Skupština je jednodoma i čine je poslanici čiji je broj utvrđen Ustavom Kantona i zakonom (u smislu ovog Poslovnika, "poslanik" podrazumijeva lica oba spola).

Član 7.

(1) Prva sjednica novog saziva Skupštine saziva se najkasnije 10 dana, a održava najkasnije 20 dana nakon što nadležno tijelo potvrdi, ovjeri i objavi konačne izborne rezultate.

(2) Prvu sjednicu Skupštine saziva predsjedavajući Skupštine iz prethodnog saziva i predsjedava sjednicom Skupštine do izbora predsjedavajućeg u novom sazivu.

(3) Ukoliko je predsjedavajući Skupštine spriječen, prvu sjednicu saziva jedan od njegovih zamjenika iz prethodnog saziva.

(4) Ukoliko su i zamjenici spriječeni da sazovu prvu sjednicu Skupštine, sjednicu saziva najstariji izabrani poslanik u novom sazivu, ukoliko je i on spriječen onaj poslanik kojeg za sazivanje ovlasti jedna trećina novoizabranih poslanika.

Član 8.

(1) Predsjedavajući prve sjednice Skupštine predočava Skupštini izvještaj Izborne komisije BiH o ovjeri mandata licima koja su dobila poslanički mandat.

(2) Poslanici sa ovjerenim mandatom preuzimaju dužnost zajedničkim davanjem i pojedinačnim potpisivanjem svečane izjave *koja glasi*: "Obavezujem se da ću odgovorno i etično obavljati povjerenu mi dužnost poslanika u Skupštini, djelujući u najboljem javnom interesu i štiteći ga; obavezujem se da ću poštivati ustave BiH, Federacije BiH i Hercegovačko-neretvanskog kantona; obavezujem se da ću u radu poštivati zakone, štititi i promovirati ljudska prava i građanske slobode svih naroda i građana Kantona".

(3) Procedura iz st. 1. i 2. ovoga člana odnosi se i na poslanike sa naknadno dodijeljenim mandatima.

B. Klubovi naroda

Član 9.

(1) Nakon davanja i potpisivanja svečane izjave u Skupštini se uspostavljaju tri kluba poslanka konstitutivnih naroda (u daljnjem tekstu: klubovi naroda):

- a) klub poslanika Hrvata;
- b) klub poslanika Bošnjaka i
- c) klub poslanika Srba.

(2) Ako u Skupštini nema izabranih predstavnika nekog od konstitutivnih naroda, klub toga naroda neće biti uspostavljen.

(3) Svaki klub naroda bira predsjednika, a može izabrati i zamjenika predsjednika, koji rukovode klubom i usklađuju njegov rad.

(4) Poslovníkom o radu klubova naroda svaki klub može urediti način svoga rada.

Član 10.

(1) Svaki klub naroda predlaže između svojih članova jednog kandidata za mjesto predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg Skupštine.

(2) Skupština jedinstvenim glasovanjem potvrđuje kandidate nadpolovičnom većinom od ukupnog broja poslanika u Skupštini.

(3) Tri, od Skupštine potvrđena kandidata, između sebe odlučuju ko će biti predsjedavajući Skupštine i sa tom odlukom upoznaju Skupštinu.

(4) Ako u Skupštini nema poslanika, odnosno kluba nekog od konstitutivnih naroda ili neki od klubova ne predloži svog kandidata, mjesto zamjenika predsjedavajućeg Skupštine iz tog konstitutivnog naroda ostaje nepopunjeno.

Član 11.

(1) Predsjedavajući i njegovi zamjenici imaju pravo u svako doba dati ostavku na mjesto predsjedavajućeg, odnosno zamjenika predsjedavajućeg Skupštine.

(2) Ostavka se obavezno podnosi u pisanoj formi i stupa na snagu danom predaje pisane ostavke.

(3) Predsjedavajući predaje ostavku jednom od zamjenika predsjedavajućih, a zamjenici predsjedavajućeg predaje ostavku predsjedavajućem.

(4) U slučaju ostavke predsjedavajućeg, sjednicu Skupštine sazvat će jedan od zamjenika po dogovoru.

(5) Skupština može dvotrećinskom većinom ukupnog broja poslanika izglasati smjenu predsjedavajućem odnosno zamjeniku predsjedavajućeg.

C. Predsjedavajući Skupštine

Član 12.

(1) Predsjedavajući Skupštine ima pravo i dužnost da:

- a) predstavlja Skupštinu;
- b) sudjeluje u pripremama, saziva i vodi sjednice Skupštine;
- c) sudjeluje u pripremama, saziva i vodi sjednice Kolegija;
- d) inicira stavljanje na dnevni red sjednica Skupštine, Kolegija i radnih tijela pitanja iz nadležnosti Skupštine;
- e) imenuje kandidata za mandataru Vlade Hercegovnačko-neretvanskog kantona;
- f) osigurava poštivanje načela i odredbi ovog Poslovnika, stalnih radnih tijela Skupštine i Kolegija;
- g) osigurava realiziranje prava i dužnosti klubova naroda i klubova političkih stranaka tokom pripreme i održavanja sjednica Skupštine i Kolegija;
- h) osigurava realiziranje prava i dužnosti zastupnika u pripremi sjednica Skupštine i Kolegija, kao i tokom sjednica;
- i) vodi sjednice u skladu sa načelima najboljih praksi demokratskog parlamentarizma i odredbama ovog Poslovnika;
- j) potpisuje akta usvojena od Skupštine; i
- k) vrši i druga prava i dužnosti u skladu sa Ustavom, Zakonom i ovim Poslovníkom

Član 13.

(1) Predsjedavajući Skupštine u obavljanju svojih dužnosti obavlja redovite konsultacije sa svojim zamjenicima.

(2) Predsjedavajući i njegovi zamjenici dužni su se međusobno informisati u najkraćem roku o svim aktivnostima koje obavljaju u okviru svojih prava i dužnosti.

Član 14.

- (1) Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine:
- a) zamjenjuju predsjedavajućeg kada je on spriječen obavljati svoju dužnost;
 - b) sudjeluju u pripremama sjednice Skupštine;
 - c) sudjeluju u pripremama i radu Kolegija Skupštine;
 - d) pomažu predsjedavajućem u obavljanju njegove dužnosti,
 - e) vrše i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim Poslovníkom;

D. Kolegij Skupštine

Član 15.

(1) S ciljem unapređenja efikasnosti i usklađivanja rada, Skupština uspostavlja Kolegij Skupštine (u daljnjem tekstu: Kolegij), kojeg čine:

- a) predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine;
- b) predsjedavajući Klubova naroda
- c) sekretar Skupštine.

Član 16.

(1) U okviru svojih prava i dužnosti, Kolegij:

- a) utvrđuje prijedlog godišnjeg radnog plana Skupštine;
- b) osigurava realizovanje prava i dužnosti poslanika za pokretanje inicijativa za djelovanje Skupštine i ukupno obavljanje njihove dužnosti i uloge;
- c) brine se o saradnji sa klubovima naroda i klubovima političkih stranaka i između njih;
- d) koordinira rad radnih tijela Skupštine i saradnju Skupštine i njenih radnih tijela;
- e) osigurava realiziranje prava i dužnosti Skupštine prema premijeru Vlade (u daljem tekstu: premijer) i Vladi;
- f) rukovodi i koordinira aktivnostima u pripremi sjednica Skupštine;
- g) rukovodi i koordinira aktivnostima u pripremi dnevnog reda sjednica Skupštine; i
- h) utvrđuje prijedlog dnevnog reda za sjednice Skupštine.

Član 17.

- (1) Kolegij radi u sjednicama.
- (2) Sjednice Kolegija održavaju se po potrebi, a najmanje jedanput mjesečno.
- (3) Sjednice Kolegija saziva i vodi predsjedavajući Skupštine, a u slučaju njegove spriječenosti, jedan od njegovih zamjenika, prema dogovoru između njih.

Član 18.

- (1) Na sjednicama Kolegija vodi se skraćeni zapisnik.
- (2) Zapisnik sa sjednica Kolegija redovno se dostavlja članovima Kolegija,
- (3) Sekretar Skupštine odgovoran je za vođenje zapisnika na sjednicama Kolegija.
- (4) Sjednice Kolegija su javne.

E. Klubovi poslanika

Član 19.

(1) U Skupštini se mogu osnovati klubovi političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata (u daljnjem tekstu: klubovi poslanika), u svrhu olakšanja rada Skupštine i unapređenja međustranačke parlamentarne saradnje.

(2) Klubovi poslanika osnivaju se kao mehanizam djelovanja poslanika i političkih stranaka u Skupštini.

(3) Klub može osnovati politička stranka sa najmanje dva poslanika u Skupštini.

(4) Klub može osnovati koaliciju sa najmanje dva poslanika u Skupštini.

(5) Koalicijski klub osnivaju poslanici koji su u Skupštinu izabrani sa zajedničke, koalicijske izborne liste.

(6) Poslanici dvije ili više političkih stranaka i poslanici – nezavisni kandidati, mogu osnovati zajednički klub.

Član 20.

(1) Klubovi poslanika mogu imati Poslovnik o radu (u daljem tekstu: poslovnik poslaničkog kluba).

(2) Poslovnik poslaničkog kluba ne može biti u suprotnosti sa pravima i obavezama klubova koja proističu iz ovog Poslovnika.

F. Radna tijela Skupštine

Član 21.

(1) U svrhu olakšanja rada Skupštine i unapređenja efikasnosti i efektivnosti ukupnog skupštinskog rada, Skupština osniva svoja stalna i privremena radna tijela.

(2) Radna tijela osnivaju se isključivo za razmatranje pitanja iz nadležnosti Skupštine, za razmatranje i davanje mišljenja i prijedloga na nacрте i prijedloge zakona i drugih akata koje Skupština donosi.

(3) Stalna radna tijela Skupština će izabrati najkasnije 60 dana od dana svoga konstituisanja.

Član 22.

(1) Radna tijela daju mišljenja, podnose prijedloge i izvještavaju Skupštinu o pitanjima iz svog djelokruga.

(2) Radna tijela donose odluke samo o pitanjima u skladu sa ovim Poslovnikom ili za koja ih ovlasti Skupština.

(3) Sva radna tijela obrazuju se u skladu sa ovim Poslovnikom i na osnovu odluka Skupštine.

Član 23.

(1) Stalna radna tijela osnivaju se prema stranačkom sastavu Skupštine, u najvećoj mogućoj mjeri.

(2) Prijedloge za članove stalnih radnih tijela podnose klubovi poslanika.

(3) Poslanik može biti član najviše dva stalna radna tijela.

(4) Poslanik koji promijeni političku stranku ostaje član stalnog radnog tijela do isteka mandata toga tijela.

Član 24.

(1) Stalna radna tijela u svom sastavu mogu imati članove koji nisu poslanici u Skupštini a koji predstavljaju relevantne stručnjake iz oblasti što je u nadležnosti radnog tijela.

(2) Vanskupštinski član radnog tijela može biti i lice – predstavnik organizacije ili institucije relevantne za pitanja u nadležnosti tijela, a predložena od institucije.

(3) Broj vanskupštinskih članova stalnog radnog tijela mora biti manji od polovine ukupnog broja članova tijela.

(4) Ukupan broj članova stalnog radnog tijela ne može biti veći od 7.

Član 25.

(1) Stalna radna tijela imaju obavezu da razmatraju pitanja iz svoje nadležnosti koja su na dnevnom redu narednog zasjedanja Skupštine i o tome podnesu izvještaj na skupštinskom zasjedanju.

(2) Stalna radna tijela razmatraju pitanja iz svoje nadležnosti po nalogu Skupštine ili vlastitoj inicijativi.

(3) Stalna radna tijela vode zapisnik o svojim sastancima.

(4) Stalna radna tijela redovno izvještavaju Skupštinu o svom radu.

Član 26.

(1) Privremeno radno tijelo Skupštine formira se u svrhu nadzora ili ispitivanja stanja vezanog isključivo za pitanje u nadležnosti Skupštine.

(2) Inicijativu za osnutak privremenog radnog tijela Skupštine mogu podnijeti poslanici, Kolegij i Klubovi.

(3) Inicijativa mora sadržavati precizno definisano pitanje koje će biti pod nadzorom ili predmet ispitivanja stanja od privremenog radnog tijela.

Član 27.

(1) Privremeno radno tijelo može biti ustanovljeno isključivo na osnovu odluke Skupštine donesene većinom glasova od ukupnog broja poslanika u Skupštini.

(2) Odluka o osnivanju privremenog radnog tijela za nadzor ili ispitivanje stanja mora sadržavati: sastav tijela, precizno navedeno područje djelovanja, duljinu mandata privremenog tijela i ovlasti koju tijelo dobija od Skupštine.

(3) Privremeno radno tijelo ne može imati mandat dulji od godinu dana od dana donošenja odluke o osnivanju.

(4) Mandat privremenog radnog tijela ne može prelaziti vremenski okvir mandata Skupštine.

Član 28.

(1) Privremeno radno tijelo može imati do 7 članova.

(2) U članstvu ovog tijela mogu biti i izvanskupštinski predstavnici institucija ili organizacija relevantnih za predmet nadzora ili ispitivanja.

(3) Broj izvanskupštinskih članova ne može biti veći od 1/3 od ukupnog broja članova privremenog radnog tijela.

(4) Izvanskupštinski članovi nemaju pravo glasa u privremenom radnom tijelu.

Član 29.

(1) Privremeno radno tijelo je obavezno podnijeti izvještaj Skupštini po završetku svog mandata.

(2) Privremeno radno tijelo podnosi izvještaj o svom radu u toku mandata ako to zatraži Kolegij Skupštine, jedan od klubova naroda, jedan od poslaničkih klubova, o čemu odlučuje Skupština.

(3) Izvještaj privremenog radnog tijela mora sadržavati i manjinske stavove, ukoliko su bitni za proces odlučivanja u Skupštini.

(4) Skupština je obavezna održati raspravu o izvještaju, ako to radno tijelo zatraži.

Član 30.

(1) Privremeno radno tijelo ima predsjedavajućeg, imenovanog odlukom o osnivanju.

(2) Predsjedavajući ima i dužnost izvjestitelja Skupštine o radu, nalazima, odlukama i preporukama radnog tijela.

(3) Predsjedavajući privremenog radnog tijela obavezan je pratiti poduzimanje akcija koje proiziđu iz nalaza privremenog radnog tijela i o tome redovno izvještava Skupštinu.

Član 31.

(1) Radna tijela rade u sjednicama.

(2) Sjednice radnih tijela saziva i njima rukovodi predsjedavajući tijela, prema odredbama ovog Poslovnika i poslovnika radnih tijela.

(3) U slučaju spriječenosti predsjedavajućeg radnog tijela ili njegovog odbijanja da sazove sjednicu, sjednicu tijela može sazvati zamjenik predsjedavajućeg, ili 1/3 članova radnog tijela.

(4) Na sjednicama se vodi zapisnik koji čini sastavni dio skupštinske arhive.

Član 32.

(1) Stalna radna tijela Skupštine su:

- a) Komisija za ustav;
- b) Komisija za zakonodavno pravna pitanja;
- c) Komisija za praćenje rada MUP-a, ljudska prava i građanske slobode;
- d) Komisija za izbor i imenovanje;
- e) Komisija za budžet, finansije i ekonomsku politiku;
- f) Komisija za obrazovanje, kulturu sport i mlade;
- g) Komisija za privredu, poduzetništvo i poljoprivredu;
- h) Komisija za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoline;
- i) Komisija za zdravstvo, rad, socijalnu politiku, izbjegle i raseljene;
- j) Komisija za ravnopravnost spolova;
- k) Komisija za utvrđivanje istovjetnosti tekstova na jezicima konstitutivnih naroda i informisanje.

Član 33.

(1) Komisija za ustav:

- a) prati ostvarivanje Ustava i izvještava Skupštinu o primjeni Ustava i procesa realizacije ustavnih prava građana i institucija
- b) inicira i daje prijedloge Skupštini za promjene i usklađivanje ustavnih odredbi sa promjenama u nadređenim ustavnim aktima;
- c) priprema tekst prijedloga akata o izmjenama i dopunama kao i promjeni Ustava Kantona;
- d) daje Skupštini mišljenje o prijedlozima promjena Ustava Federacije BiH;

- e) utvrđuje pročišćeni tekst Ustava
- f) obavlja druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 34.

(1) Komisija za zakonodavno-pravna pitanja:

- a) razmatra nacрте i prijedloge zakona i drugih akata koje donosi Skupština u pogledu njihove usklađenosti sa drugim zakonskim aktima i podnosi izvještaj o tome;
- b) prati procese zakonodavne procedure kod donošenja zakona i drugih akata u nadležnosti Skupštine i daje mišljenja o tome;
- c) razmatra opće akte organizacija i institucija na koje Skupština daje saglasnost i daje mišljenja Skupštini iz aspekta usklađenosti sa odnosnim zakonima;
- d) utvrđuje i podnosi Skupštini na uvid prečišćenih tekstove zakona i drugih akata koje donosi Skupština, a po prethodnoj odluci Skupštine;
- e) prati ostvarivanje Poslovníka;
- f) utvrđuje nacrt Poslovníka;
- g) razmatra prijedloge za promjenu Poslovníka;
- h) utvrđuje odgovore ustavnim sudovima u slučajevima pokretanja postupka pred ustavnim sudovima;
- i) obavlja druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 35.

(1) Komisija za praćenje rada MUP-a, ljudska prava i građanske slobode :

- a) prati i analizira stanje opće sigurnosti i aktivnosti koje MUP poduzima u skladu sa obvezama i ovlastima, predlaže Skupštini mjere za poboljšanje i otklanjanje uočenih nedostataka;
- b) predlaže odabiranje predsjedavajućeg i članove Javno-žalbenog biroa;
- c) razmatra od Javno-žalbenog biroa izvještaje i iste prosljeđuje Skupštini, razmatra zahtjeve Biroa i poduzima potrebne mjere i saradnju sa MUP-om radi uklanjanja prepreka za nesmetano funkcionisanje Biroa;
- d) razmatra sva pitanja iz oblasti opće uprave;
- e) osigurava ugrađivanje načela europske povelje o lokalnoj samoupravi i zakone koje donosi Skupština i razmatra druga pitanja iz oblasti lokalne samouprave iz ovlasti Skupštine;
- f) prati i omogućava reformu zakonodavstva iz djelokruga lokalne vlasti i njihovo usaglašavanje s Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama;
- g) razmatra predstavke i žalbe građana i građanskih udruženja, institucija i organizacija a koje se odnose na povrede ljudskih prava i građanskih sloboda od strane institucija i organizacija u nadležnosti Kantona i o tome izvještava Skupštinu i podnosioca, osim u slučajevima o kojima traje sudski postupak;
- h) radi na slučajevima predstavki i žalbi koje se odnose na prava i dužnosti koje obavlja kanton i njegova tijela, o tome izvještava podnosioca i Skupštinu sa prijedlogom rješenja za podnesene slučajeve;
- i) razmatra prijedloge građana, građanskih udruženja, institucija i organizacija o mjerama za unapređenje, zaštitu i promociju ljudskih prava i građanskih sloboda i o tome podnosi izvještaj podnosiocu i Skupštini sa prijedlogom akcija koje treba poduzeti;
- j) daje Skupštini prijedloge akcija za otklanjanje utvrđenih uzroka kršenja prava i sloboda;

- k) razmatra nacрте i prijedloge zakona i drugih akata Skupštine iz aspekta poštivanja temeljnih ljudskih prava i građanskih sloboda i o tome daje mišljenje nadležnim radnim tijelima Skupštine a po potrebi i Skupštini;
- l) surađuje i daje mišljenje i prijedloge drugim radnim tijelima Skupštine iz aspekta zaštite prava i sloboda o pitanjima iz nadležnosti tih tijela;
- m) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 36.

(1) Komisija za izbor i imenovanje:

- a) razmatra izvještaje o rezultatima provedenih izbora za poslanike Skupštine
- b) dostavlja Skupštini prijedloge za verifikaciju mandata poslanika odnosno prestanak mandata poslanika
- c) podnosi Skupštini izvještaj o prestanku mandata i razmatra pitanja u vezi s imunitetnim pravima poslanika
- d) razmatra pitanja vezana za izbor, imenovanja, potvrđivanja i razrješenja u nadležnosti Skupštine;
- e) priprema prijedloge, obrazloženja i potrebnu dokumentaciju za izbor, imenovanje, potvrđivanje ili razrješenje svih lica nosilaca dužnosti za čiji je izbor, imenovanje, potvrđivanje i razrješenje nadležna Skupština;
- f) prati primjenu propisanih procedura kod izbora, imenovanja, potvrđivanja i razrješenja u nadležnosti Skupštine;
- g) vodi proces unutar skupštinskih dogovora vezanih za izbor, imenovanje, potvrđivanje ili razrješenje nositelja dužnosti u nadležnosti Skupštine;
- h) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 37.

(1) Komisija za budžet, finansije i ekonomsku politiku:

- a) razmatra strategiju i politiku ekonomskog razvoja Kantona i o tome daje mišljenje i podnosi prijedloge Skupštini;
- b) davanje Skupštini prijedloga vezanih za pitanje budžeta Skupštine;
- c) prati realizaciju odobrenog Budžeta Kantona,
- d) podnosi Skupštini prijedloge mjera ekonomske politike i prijedloge programa razvoja u pojedinim oblastima;
- e) prati realizaciju programa strateškog plana razvoja Kantona, vrši procjenu realizacije i predlaže mjere za reviziju strategije razvoja;
- f) ostvaruje saradnju sa općinama Kantona, drugim kantonima i regijama radi unapređenja razvoja, usklađivanja planova, planiranja i realizacije programa od zajedničkog interesa;
- g) sarađuje sa Vladom na kreiranju i implementaciji mjera finansijske politike podržavajuće za programe ekonomskog razvoja.
- h) priprema prijedloge sredstava za rad Skupštine, priprema prijedloge akata o pitanjima finansijskih naknada poslanicima, članovima radnih tijela Skupštine i naknade za rad izvan skupštinskih članova za njihov rad u Skupštini i naknadu za rad drugih tijela čiju naknadu utvrđuje Skupština.
- i) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 38.

(1) Komisija za obrazovanje, kulturu, sport i mlade:

- a) razmatra pitanja iz oblasti uspostave i razvoja infrastrukture javnih obrazovnih institucija na svim razinama obrazovanja u nadležnosti Kantona i o tome daje mišljenje i prijedloge rješenja Skupštini;
- b) razmatra pitanja politike finansiranja institucija javnog obrazovanja na nivou Kantona i o tome podnosi prijedloge Skupštini i resornom ministarstvu;
- c) razmatra i daje prijedloge rješenja Skupštini u oblasti uspostave, razvoja i finansiranja institucija kulture na nivou Kantona;
- d) razmatra i podnosi prijedloge Skupštini o pitanjima zaštite objekata kulturno-istorijskog naslijeđa;
- e) razmatra pitanja i daje prijedloge za razvoj i unapređenje javnih sportskih objekata;
- f) daje prijedloge za unapređenje sudjelovanja mladih u javnom životu;
- g) ostvaruje saradnju sa organizacijama mladih radi unapređenja položaja mladih i sudjelovanja u javnom životu i o tome podnosi izvještaj i daje prijedloge akcija Skupštine; i
- h) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 39.

(1) Komisija za privredu, poduzetništvo i poljoprivredu:

- a) razmatra pitanja i podnosi prijedloge programa razvoja poljoprivredne djelatnosti;
- b) razmatra pitanja i podnosi prijedloge za utvrđivanje politike korištenja voda, poljoprivrednog zemljišta i šumskih resursa;
- c) podnosi prijedloge za unapređenje upravljanja šumama i šumskim zemljištem;
- d) razmatra pitanja zaštite i očuvanja prirodne okoline, zaštite flore i faune,
- e) razmatra pitanje strategije i strukture razvitka industrije, rudarstva i energetike i privrede u cjelini;
- f) razmatra akte koje Skupština donosi iz područja privatizacije, prati i analizira provedbu privatizacije i predlaže Skupštini mjere i aktivnosti iz tog područja iz nadležnosti Skupštine;
- g) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 40.

(1) Komisija za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoline:

- a) razmatra i podnosi prijedloge Skupštini u ovlasti građenja, prostornog i urbanističkog planiranja na nivou Kantona;
- b) razmatra pitanja i daje prijedloge iz oblasti komunalne djelatnosti na nivou kantona;
- c) razmatra i daje prijedloge u području politike stambene izgradnje;
- d) razmatra pitanja i daje Skupštini prijedloge za poduzimanje potrebnih mjera u oblasti zaštite okoliša, prirodnih resursa i prirodnih naslijeđa;
- e) razmatra i daje prijedloge vezane za sprječavanje zagađivanja okoline, posebno zraka, tla i vode;
- f) poduzima mjere za unapređenje sistema edukacije građana iz oblasti zaštite okoline;
- g) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 41.

(1) Komisija za zdravstvo, rad, socijalnu politiku, izbjegle i raseljene:

- a) razmatra i daje prijedloge u oblasti zaštite javnog zdravstva, posebno zaštite građana na području ispravnosti hrane i vode;
- b) podnosi prijedloge Skupštini za poduzimanje mjera potrebnih za sprječavanje epidemija

- i unapređenja zaštite potrošača na svim područjima pružanja usluga;
- c) poduzima mjere za unapređenje sistema edukacije građana iz oblasti zaštite zdravlja ljudi;
 - d) prati i izvještava Skupštinu o stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite građana, starih i nemoćnih lica i djece;
 - e) prati i izvještava Skupštinu o stanju u oblasti zapošljavanja, zaštite prava zaposlenih i nazaposlenih građana;
 - f) daje Skupštini prijedloge mjera za povećanje zaposlenosti i unapređenje životnog standarda građana;
 - g) prati i druge vidove socijalne zaštite i razmatra pitanja iz oblasti rada, zdravstvene i socijalne zaštite iz nadležnosti Kantona i predlaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
 - h) daje prijedloge mjera za unapređenje socijalnog dijaloga i saradnje sa organizacijama iz ovih oblasti;
 - i) prati i izvještava Skupštinu o stanju u oblasti povratka izbjeglih i raseljenih osoba;
 - j) daje prijedloge mjera za zaštitu i realizaciju prava izbjeglih i raseljenih osoba;
 - k) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 42.

(1) Komisija za jednakopravnost spolova:

- a) prati i izvještava Skupštinu o stanju u području ostvarivanja jednakopravnosti muškaraca i žena u svim područjima života i rada u Kantonu i ukazuje na diskriminaciju na osnovi razlika u spolu;
- b) razmatra prijedloge građana, udruga građana, institucija i organizacija o mjerama za unapređenje jednakopravnosti polova i o tome podnosi izvještaj Skupštini s prijedlozima radnji koje treba poduzeti;
- c) razmatra nacрте prijedloga zakona i drugih akata Skupštine u pogledu poštivanja jednakopravnosti spolova i o tome daje mišljenje radnim tijelima Skupštine i Skupštini;
- d) daje Skupštini prijedloge radnji na otklanjanju eventualno utvrđenih povreda jednakopravnosti spolova;
- e) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 43.

(1) Komisija za utvrđivanje istovjetnosti tekstova na jezicima konstitutivnih naroda i informisanje:

- a) provjerava usklađenost i istovjetnost tekstova na jezicima konstitutivnih naroda svih akata koji se dostavljaju Skupštini u proceduru od strane ovlaštenih predlagača i svih akata koje je usvojila Skupština u provedenoj proceduri, prije dostavljanja tih akata nadležnoj službi za objavljivanje
- b) prati realizaciju obaveza Skupštine u pogledu informisanja javnosti o pitanjima iz njene nadležnosti
- c) prati poduzimanje mjera i aktivnosti u pogledu realizacije prava pristupa informacijama i pravilnost ograničenja pristupa informacijama
- d) razmatra i predlaže i druga pitanja i mjere iz oblasti informisanja u skladu sa Zakonom
- e) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Poslovníkom.

Član 44.

(1) Privremena radna tijela Skupštine mogu biti osnovana prema odredbama ovog Poslovnika za pitanja:

- a) ispitivanja teških kršenja ljudskih prava i građanskih sloboda od strane institucija i tijela Kantona;
- b) ispitivanja problema sukoba interesa od strane poslanika u Skupštini; i
- c) slučajeve nadzora i koordinacije djelovanja u situacijama elementarnih nepogoda, jakog ugrožavanja sigurnosti javnog zdravlja, ugrožavanja okoline i slično.

III. NAČIN RADA SKUPŠTINE

A. Program rada

Član 45.

(1) Skupština donosi program rada.

(2) Program rada sadrži zadatke Skupštine, koji proizilaze iz Ustava, zakona, planskih dokumenata Kantona, kao i druge poslove i zadatke u nadležnosti Skupštine;

(3) Program rada uključuje osnovni sadržaj, način izvršavanja, nositelje poslova, rokove za razmatranje pojedinih pitanja na sjednicama Skupštine i procedure donošenja odnosnih akata.

Član 46.

(1) U pripremama za izradu programa predsjedavajući, njegovi zamjenici i sekretar Skupštine pribavljaju prijedloge i mišljenja o pitanjima koja treba unijeti u program rada od poslanika, radnih tijela Skupštine, Vlade, općinskih vijeća, kantonalnih tijela i organizacija, te građana i udruženja građana.

(2) Na osnovu primljenih prijedloga i sugestija Kolegij priprema i utvrđuje prijedlog programa rada Skupštine koji se upućuje Skupštini na razmatranje.

Član 47.

(1) Program rada Skupštine objavljuje se u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona"

B. Sjednice Skupštine

Član 48.

(1) Skupština radi u sjednicama.

(2) Sjednice Skupštine mogu biti redovne, vanredne i godišnja.

(3) Sve sjednice Skupštine su javne.

(4) Samo u iznimnim slučajevima ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti ili drugi opravdani razlozi prilikom rasprave u pojedinim pitanjima, rasprava se može obavljati bez prisustva javnosti o čemu Skupština donosi posebnu odluku.

C. Sazivanje sjednice

Član 49.

(1) Sjednice Skupštine saziva predsjedavajući Skupštine, a u slučaju njegove spriječenosti jedan od njegovih zamjenika po dogovoru.

(2) Predsjedavajući Skupštine je dužan sazvati sjednicu Skupštine ako to traži 1/3 zastupnika, Kolegij Skupštine ili oba zamjenika predsjedavajućeg zajedno.

(3) U slučaju da predsjedavajući ne sazove sjednicu Skupštine u roku od sedam (7) dana od dana kada to od njega zatraži neko iz stava 2. ovoga člana, sjednicu mogu sazvati

zamjenici predsjedavajućeg, a ako to odbiju i oba zamjenika, sjednicu može sazvati pismeno ovlašteni predstavnik najmanje 1/3 poslanika, uz stručnu pomoć sekretara Skupštine.

Član 50.

(1) Poziv za sjednice Skupštine upućuje se poslanicima, Vladi i ostalim sudionicima u sjednici, skupa sa prijedlogom dnevnog reda i materijalima po pojedinim tačkama dnevnog reda, najmanje 7 dana prije održavanja sjednice.

(2) U slučaju zakazivanja vanredne sjednice Skupštine, poziv i materijali mogu se dostaviti i u kraćem roku od roka predviđenog u stavu 1. ovog člana.

D. Dnevni red sjednica Skupštine

Član 51.

(1) Prijedlog dnevnog reda sjednice priprema Kolegij na svojim sjednicama.

(2) Zahtjev za uvrštavanjem na dnevni red sjednice određenog pitanja ima pravo podnijeti Kolegiju svaki poslanik, predsjedavajući svakog radnog tijela Skupštine, svaki poslanički klub, svaki od klubova naroda, premijer ili ovlašteni predstavnik Vlade.

Član 52.

(1) Dnevni red sjednice utvrđuje se, na osnovu prijedloga Kolegija Skupštine i na početku sjednice.

(2) Na sjednici može biti podnesen zahtjev za izmjenama dnevnog reda. Takav zahtjev mora biti posebno obrazložen.

E. Kvorum za sjednice Skupštine

Član 53.

(1) Kvorum svih sjednica Skupštine čini nadpolovična većina svih poslanika u Skupštini.

(2) Na osnovu utvrđene evidencije od strane Stručne službe Skupštine, predsjedavajući Skupštine konstatuje da postoji kvorum i o tome izvještava poslanike.

(3) Svi akti Skupštine donose se nadpolovičnom većinom prisutnih poslanika na sjednici Skupštine, ukoliko Ustavom, zakonom ili ovim Poslovníkom nije drugačije propisano.

F. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa

Član 54.

(1) U slučajevima koji se odnose na usvajanje zakona, drugih propisa ili akata za koje se tvrdi da spadaju u listu vitalnih nacionalnih interesa, primjenjuje se procedura koja proizilazi iz Ustava i ovog Poslovníka.

Član 55.

(1) Lista vitalnih nacionalnih interesa utvrđena je Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 56.

(1) Ako najmanje dvojica od predsjedavajućeg i njegovih zamjenika Skupštine tvrde da neki zakon, drugi propis ili akt Skupštine spada u listu vitalnih nacionalnih interesa iz prethodnog člana, za njegovo usvajanje potrebna je većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini.

Član 57.

(1) Predsjedavajući i njegovi zamjenici dužni su odlučiti o tome da li neki zakon, drugi propis ili akt Skupštine spada u listu vitalnih nacionalnih interesa u roku od sedam dana od dana kada je postavljena takva tvrdnja. Takva tvrdnja mora se iznijeti prije usvajanja dnevnog reda.

Član 58.

(1) Ako samo predsjedavajući ili samo jedan od njegovih zamjenika tvrdi da neki zakon, drugi propis ili akt Skupštine spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba naroda može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih nacionalnih interesa.

(2) Kada dvotrećinska većina jednog od klubova naroda odluči da se neki zakon, drugi propis ili akt Skupštine odnosi na vitalni nacionalni interes, za usvajanje tog zakona, propisa ili akta Skupštine potrebna je većina glasova unutar svakog kluba naroda zastupljenih u Skupštini.

(3) Ukoliko se većina iz prethodnog stava ne može postići, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku da li se predmetni zakon, propis ili akt Skupštine odnosi na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

(4) Pitanje se mora proslijediti Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u roku od sedam (7) dana od dana izjašnjavanja u Skupštini.

Član 59.

(1) Ako Ustavni sud odluči da se radi o vitalnom interesu, predmetni zakon, propis ili drugi akt Skupštine smatra se neusvojenim, a dokument se vraća predlažaču koji treba pokrenuti novu proceduru.

Član 60.

(1) Ako Ustavni sud odluči da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, propis ili drugi akt Skupštine smatra se usvojenim, odnosno usvaja se prostom većinom glasova poslanika.

G. Tok sjednice

Član 61.

(1) Nakon utvrđivanja kvoruma sjednice, Predsjedavajući predlaže dnevni red i stavlja ga na raspravu i izglasavanje.

(2) Prije usvajanje dnevnog reda Skupština glasanjem potvrđuje prihvaćanje zapisnika sa prethodne sjednice.

(3) Predsjedavajući vodi nastavak sjednice u skladu sa dnevnim redom sjednice.

Članak 62.

(1) Na sjednici se raspravlja o svakom pitanju dnevnog reda prije nego što se o njemu odlučuje, osim ako ovim Poslovníkom nije drukčije propisano.

Član 63.

(1) Poslanik može da govori pošto zatraži i dobije riječ od predsjedavajućeg i to samo o pitanju o kome se raspravlja.

(2) Predsjedavajući daje riječ poslanicima po redu kojim su se prijavili.

(3) Ukoliko se poslanik udalji od tačke dnevnog reda o kojoj se vodi rasprava, predsjedavajući će ga upozoriti, a ako se i poslije upozorenja ne pridržava tačke dnevnog reda, predsjedavajući će mu oduzeti riječ.

Član 64.

(1) Ni jedan poslanik ne može govoriti po drugi put, dok se ne iscrpi lista prvog prijavljivanja.

Član 65.

(1) Prijava za sudjelovanje u raspravi može se podnijeti do zaključenja rasprave.

Član 66.

(1) Poslanik može zatražiti riječ da bi ispravio krivi navod i dobiva riječ odmah.

(2) Ispravka krivog navoda ne može trajati duže od tri minute.

Član 67.

(1) Poslanik može zatražiti pravo na repliku da bi ispravio navod koji može izazvati nesporazum ili zahtjeva objašnjenje.

(2) Predsjedavajući će replikantu dati riječ odmah po završetku izlaganja govornika koji je izazvao repliku, a ista može trajati najduže tri minute.

(3) Replika istom govorniku po istom pitanju od strane jednog poslanika dozvoljena je najviše dva puta.

Član 68.

(1) Poslaniku koji želi da govori o povredi Poslovníka, ili o nepridržavanju dnevnog reda, predsjedavajući daje riječ čim je ovaj zatraži.

(2) Izlaganje po prigovoru ne može trajati duže od tri minute.

(3) Poslije iznesenog prigovora predsjedavajući daje objašnjenje.

Član 69.

(1) Red na sjednicama održava predsjedavajući Skupštine.

(2) Za povredu reda na sjednici smatra se:

- a) nepridržavanje odredbi Poslovníka;
- b) nekorektno i nedolično ponašanje prema sudionicima i prisutnima na sjednici; i
- c) ometanje normalnog rada na sjednici.

(3) Za povredu reda na sjednici predsjedavajući može opomenuti poslanika,

oduzeti mu riječ, a ukoliko ovaj nastavi sa težom povredom reda, može ga u dogovoru sa zamjenicima udaljiti sa sjednice.

Član 70.

(1) Pauze tokom sjednice, do 30 minuta, može tražiti poslanik, poslanički klub i klub naroda.

(2) Pauze do 60 minuta odobrava predsjedavajući, bez izjašnjavanja Skupštine.

(3) Pauze duže od 60 minuta odobrava Skupština.

H. Način odlučivanja

Član 71.

(1) Odlučivanje na sjednicama Skupštine vrši se glasanjem i u pravilu ono je javno, osim ako Ustavom, zakonom ili ovim Poslovníkom nije utvrđena obaveza tajnog glasanja.

Član 72.

(1) Glasanje se obavlja podizanjem ruke/kartona ili poimenično.

Član 73.

(1) Poslanici glasaju tako što se izjašnjavaju za prijedlog ili protiv prijedloga ili kao suzdržani u odnosu na prijedlog.

(2) Svi poslanici koji su prisutni u trenutku glasanja, dužni su se izjasniti na jedan od načina iz prethodnog stava.

(3) Prije početka glasanja predsjedavajući će uz pomoć stručne službe utvrditi tačan broj prisutnih poslanika.

Član 74.

(1) Kada postoji sumnja u rezultat glasanja, pristupa se pojedinačnom izjašnjavanju poslanika.

(2) Zahtjev za pojedinačnim izjašnjavanjem poslanika mogu podnijeti jedan od predsjedavajućih Skupštine, jedan od klubova naroda ili klubova poslanika ili svaki poslanik ako ga podrži najmanje još dva poslanika koji su prisustvovali glasanju što se dovodi u sumnju.

(3) U slučaju iz prethodnog stava, sekretar Skupštine pojedinačno proziva poslanike i bilježi njihov glas.

Član 75.

(1) Ako se glasanje obavlja tajno, Skupština će posebnim zaključkom odrediti način i tok ovakvog glasanja.

I. Zapisnici

Član 76.

(1) Sjednice Skupštine imaju cjelovit tonski zapis.

(2) Na osnovu tonskog zapisa izrađuje se transkript toka sjednice.

Član 77.

(1) Na osnovu transkripta sačinjava se izvod iz zapisnika sa sjednica Skupštine.

(2) Izvod iz zapisnika sadrži:

- a) vrijeme i mjesto održavanja sjednice,
 - b) popis prisutnih,
 - c) dnevni red,
 - d) donijete odluke po pojedinim tačkama dnevnog reda,
 - e) izvorni tekst amandmana na akte koji se donose, kao i konačni tekst usvojenog amandmana na taj akt,
 - f) rezultati glasanja,
- (3) Izvod iz zapisnika se dostavlja svim poslanicima.

Član 78.

(1) Svi tonski zapisi, transkripti i izvodi iz zapisnika se čuvaju u arhivi Skupštine, za njih je odgovoran sekretar Skupštine, a dostupni su na uvid javnosti u skladu sa Zakonom.

IV. DUŽNOSTI, ULOGE I PRAVA POSLANIKA

Član 79.

(1) Poslanici u Skupštini Kantona biraju se u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

(2) Mandat poslanika traje 4 godine.

(3) Mandat poslanika prestaje prije isteka roka od 4 godine u skladu sa odredbama Izbornog zakona BiH.

Član 80.

(1) Poslanicima se izdaje poslanička iskaznica.

(2) Pravilnik o izgledu, sadržaju i upotrebi, te načinu vođenja evidencije donosi Kolegij Skupštine na prijedlog sekretara Skupštine.

Član 81.

(1) Poslanik ima dužnost da bude prisutan sjednicama Skupštine, sjednicama radnih tijela čiji je član, te sudjeluje u njihovom radu i odlučivanju.

Član 82.

(1) Poslanik koji je spriječen da bude prisutan na sjednici Skupštine ili radnog tijela čiji je član, dužan je o tome izvijestiti Predsjedavajućeg Skupštine, odnosno radnog tijela.

Član 83.

(1) Poslanik ima pravo i dužnost da:

- a) pokreće inicijative i podnosi prijedloge za donošenje odluka i zakona u nadležnosti Skupštine;
- b) da pokreće inicijative i podnosi prijedloge za donošenje drugih akata u nadležnosti Skupštine;
- c) da pokreće rasprave o pitanjima u kojima je Skupština nadležna; i
- d) da u roku predviđenom ovim Poslovnikom dobije sve informacije i materijale vezane za rad Skupštine i njenih tijela.

Član 84.

(1) Poslanik ima pravo na novčanu naknadu za svoj rad u Skupštini, te naknadu materijalnih troškova, u skladu sa zakonom, odlukama Skupštine i odredbama ovog Poslovnika.

Član 85.

(1) Poslanik uživa imunitet za svoj rad u Skupštini, u skladu sa odredbama Zakona.

Član 86.

(1) Poslaniku prestaje mandat na način propisan Izbornim zakonom BiH.

V. JAVNOST RADA SKUPŠTINE

Član 87.

(1) Rad Skupštine je javan.

(2) Skupština osigurava javnost rada pravovremenim, potpunim i objektivnim informisanjem javnosti o svom radu.

Član 88.

(1) Skupština osigurava svim sredstvima javnog informisanja, pod jednakim uslovima, pristup informacijama kojima raspolaže, a naročito omogućava pristup skupštinskim materijalima, izdaje službena saopštenja i po potrebi organizuje konferencije za štampu.

(2) Pristup informacijama iz prethodnog stava može biti uskraćen samo ako one predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu na način propisan zakonom ili drugim propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 89.

(1) Sjednice komisija Skupštine u pravilu su otvorene za javnost.

Član 90.

(1) Gost na sjednicama skupštine ima pravo da:

- a) učestvuje u radu Skupštine i raspravi pred Skupštinom prema odobrenju Kolegija;
- b) iznosi ekspertsko mišljenje na osnovu odobrenja Kolegija i
- c) daje prijedloge Skupštini za rješavanje određenih pitanja na osnovu poziva Skupštine.

(2) Izuzetno, ukoliko se ukaže hitna potreba da gost učestvuje u radu i raspravi pred Skupštinom, Skupština može na sjednici odlučiti da mu se da riječ.

Član 91.

(1) Sekretar Skupštine dužan je organizovati rad Službe Skupštine na način koji omogućava da se brzo i efikasno obrade svi zahtjevi koji su Skupštini upućeni na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

VI. AKTA SKUPŠTINE

A. Opće odredbe o aktima

Član 92.

(1) Skupština donosi Ustav, zakone, kantonalni budžet i izvještaj o izvršenju budžeta, prostorni plan Kantona, Poslovnik Skupštine, odluke i zaključke, deklaracije, rezolucije, preporuke i smjernice i daje autentična tumačenja zakona ili drugog akta i utvrđuje prečišćeni tekst zakona ili drugog akta.

Član 93.

(1) Kad Skupština vrši izmjene ili dopune općih akata Skupštine, zakon mijenja ili dopunjuje zakonom, a ostale opće akte, osim zaključka, odlukom.
(2) Zaključak se mijenja ili dopunjuje zaključkom.
(3) Autentično tumačenje se ne može mijenjati ili dopunjavati.

Član 94.

(1) Odluka je skupštinski akt koji se donosi radi izvršavanja ili konkretizacije Ustava, zakona ili drugih općih akata ili njihovih pojedinih dijelova.
(2) Odlukom se odlučuje i o drugim pravima i obavezama Skupštine kada je to Ustavom, zakonom, drugim općim aktom ili ovim Poslovnikom određeno.

Član 95.

(1) Zaključkom Skupština odlučuje o svom radu i o radu radnih tijela Skupštine i Službe Skupštine.
(2) Zaključkom Skupština može zauzeti stav o pitanju koje je razmatrala, uključujući utvrđivanje obaveza za Vladu i kantonalna tijela uprave u pogledu pripreme zakona ili drugih propisa i općih akata ili vršenja drugih poslova iz njihovog djelokruga.
(3) Radna tijela Skupštine donose zaključke iz svog domena rada.

Član 96.

(1) Deklaracijom se izražava stav Skupštine o političkim pitanjima i drugim bitnim pitanjima od interesa za Kanton, Federaciju Bosne i Hercegovine ili Bosnu i Hercegovinu.

Član 97.

(1) Rezolucijom se utvrđuje političko djelovanje u svim ili pojedinim oblastima iz djelokruga Skupštine.
(2) Rezolucijom se daju i političke smjernice za rad Vlade, kao i drugih kantonalnih tijela i organizacija.

Član 98.

(1) Preporukom se izražava mišljenje Skupštine u vezi sa usklađivanjem odnosa i razvijanjem međusobne saradnje organizacija i zajednica o pitanjima od kantonalnog interesa.

Član 99.

(1) Smjernicama se utvrđuju obaveze Vlade i kantonalnih tijela uprave u vezi sa politikom izvršavanja zakona i drugih propisa i općih akata, te se usmjerava njihov rad.

Član 100.

(1) Akte koji su doneseni na sjednici Skupštine potpisuje predsjedavajući Skupštine.

Član 101.

(1) Izvornikom zakona, odnosno drugog propisa ili općeg akta Skupštine smatra se onaj tekst zakona odnosno drugog propisa ili općeg akta koji je usvojen na sjednici Skupštine.

Član 102.

- (1) Na izvornike zakona i drugih akata stavlja se pečat Skupštine.
- (2) Izvornici zakona i drugih akata Skupštine čuvaju se u Skupštini.
- (3) O njihovom čuvanju i evidenciji brine se sekretar Skupštine.

Član 103.

(1) Zakoni i drugi akti Skupštine objavljuju se u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

(2) Zaključci doneseni na sjednici Skupštine dostavljaju se organima i organizacijama na koje se odnose i objavljuju se u Službenim novinama samo ako je to izričito određeno u zaključku.

(3) O objavljivanju zakona i drugih akata Skupštine, kao i zaključaka donesenih na sjednici Skupštine, stara se sekretar Skupštine.

VII. POSTUPAK ZA DONOŠENJE ZAKONA

A. Inicijativa za donošenje zakona

Član 104.

(1) Inicijativu za donošenje zakona može pokrenuti svaki poslanik Skupštine, radno tijelo Skupštine, Vlada, ministarstva i ostala kantonalna tijela, kantonalna javna preduzeća i druge pravna lica, općinska vijeća, kao i građani i njihova udruženja.

(2) Inicijativa za donošenje zakona dostavlja se Skupštini.

Član 105.

(1) Inicijativu za donošenje zakona predsjedavajući Skupštine dostavlja Zakonodavno-pravnoj komisiji Skupštine i Vladi Kantona na mišljenje.

(2) Po pribavljenim mišljenjima Zakonodavno-pravne komisije i Vlade, Skupština na sjednici donosi zaključak kojim se inicijativa odbija ili se prihvata i određuje način pripreme i nosioce izrade nacrtu zakona.

(3) Bilo da inicijativu odbije ili prihvati, Skupština će svoj zaključak dostaviti podnosiocu inicijative.

B. Nacrt zakona

Član 106.

(1) Postupak za donošenje zakona obuhvata razmatranje nacrtu i prijedloga zakona, ako ovim Poslovníkom nije drukčije propisano.

Član 107.

(1) Nacrt zakona može podnijeti svaki poslanik, radno tijelo Skupštine ili Vlada Kantona.

Član 108.

(1) Nacrt zakona treba da bude izrađen tako da su u njemu formulisana, u vidu pravnih odredbi, rješenja koja se predlažu.

(2) Pojedine odredbe mogu se dati u jednoj ili više alternativa.

(3) Nacrt zakona treba da sadrži obrazloženje u kome se navode ustavni osnov za donošenje zakona, razlozi zbog kojih treba donijeti zakon, načela na kojima se zakon osniva, objašnjenje pravnih rješenja sadržanih u nacrtu, finansijska i druga sredstva potrebna za sprovođenje zakona i način njihovog osiguranja i mišljenja kantonalnih tijela i organizacija koji su u toku izrade nacrtu konsultirani, sa razlozima zbog kojih su ona uvrštena u nacrt ili odbijena.

(4) Kad se nacrtom zakona vrše izmjene ili dopune zakona, uz nacrt se prilaže i tekst odredbi zakona koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju.

Član 109.

(1) Nacrt zakona dostavlja se predsjedavajućem Skupštine i njegovim zamjenicima.

(2) Predsjedavajući Skupštine upućuje nacrt zastupnicima radi razmatranja u povjerenstvima, klubovima zastupnika, klubovima naroda i drugim radnim tijelima Skupštine.

(3) Nacrt zakona predsjedavajući Skupštine dostavlja i Vladi radi davanja mišljenja u slučajevima kada nacrt nije utvrdila Vlada.

Član 110.

(1) Nacrt zakona pretresa se na sjednici Skupštine po isteku roka od 7 dana od dana dostavljanja poslanicima.

(2) Zakonodavno-pravna komisija i druga nadležna tijela Skupštine dužna su razmotriti nacrt i o tome dostaviti izvještaj Skupštini sa mišljenjima, primjedbama i prijedlozima.

Član 111.

(1) Pretres nacrtu zakona na sjednici Skupštine je, po pravilu, jedinstven.

Član 112.

(1) Ako Skupština ocijeni da nije potrebno da se zakon donese, zaključkom odbija nacrt i taj zaključak dostavlja podnosiocu nacrtu i podnosiocu inicijative.

(2) Zaključak iz prethodnog stava sadrži razloge koji su naveli Skupštinu da donese ovakvu ocjenu i odbije nacrt.

Član 113.

(1) Ako Skupština ocijeni da se nastavi postupak donošenja zakona, ona će po završenom pretresu zaključkom utvrditi svoje stavove i primjedbe na nacrt zakona i dostaviti ih podnositelju nacrtu da ih uzme u obzir prilikom izrade prijedloga zakona.

C. Javna rasprava o nacrtu zakona, drugog propisa ili općeg akta

Član 114.

(1) Kada Skupština ocijeni da se zakon u izradi bavi pitanjima koja su od posebnog značaja za građane, poduzeća, ustanove i druge organizacije i zajednice, te da je potrebno izvršiti šire konsultacije, Skupština zaključkom odlučuje da se o nacrtu zakona ili pojedinim pitanjima iz tog nacrtu otvori javna rasprava.

Član 115.

(1) Zaključak o otvaranju javne rasprave sadrži odredbe o subjektima koji će organizovati i provesti raspravu, opsegu rasprave, kao i načinu finansiranja i roku za njeno provođenje.

(2) O rezultatima javne rasprave Skupštini se podnosi izvještaj koji sadrži primjedbe, prijedloge i mišljenja.

Član 116.

(1) Predlagač zakona dužan je da prilikom izrade prijedloga zakona uzme u obzir primjedbe, prijedloge i mišljenja sadržana u izvještaju o javnoj raspravi, kao i da obrazloži razloge zbog kojih nije pojedine primjedbe, prijedloge ili mišljenja uvrstio u prijedlog zakona.

(2) Izuzetno, ako je radno tijelo koje podnosi izvještaj o rezultatima javne rasprave istovremeno i predlagatelj zakona, može zajedno sa izvještajem dostaviti prijedlog zakona, a Skupština će na istoj sjednici razmatrati izvještaj i prijedlog zakona.

Član 117.

(1) Odredbe ovog Poslovnika koje se odnose na javnu raspravu o nacrtu zakona, primjenjuju se u skladu i na javnu raspravu o nacrtima drugih propisa ili općih akata Skupštine.

D. Prijedlog zakona

Član 118.

(1) Prijedlog zakona podnosi se u obliku u kome se donosi zakon.

(2) Obrazloženje prijedloga sadrži, pored pitanja iz člana 106. ovog Poslovnika, objašnjenja važnih pravnih instituta, izmjene i dopune koje su izvršene u odnosu na nacrt

zakona, primjedbe i prijedloge na nacrt zakona koji nisu prihvaćeni i iz kojih razloga, kao i druge značajne okolnosti u vezi sa pitanjima koja se zakonom uređuju.

Član 119.

(1) O načinu podnošenja prijedloga zakona, njegovog upućivanja Skupštini, drugim tijelima Skupštine i zainteresiranim organima i drugim organizacijama i zajednicama, njegovog razmatranja u Zakonodavno-pravnoj komisiji, u skladu se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog Poslovnika koje se odnose na nacrt zakona.

E. Amandmani

Član 120.

- (1) Prijedlog za izmjenu i dopunu prijedloga zakona podnosi se u obliku amandmana.
- (2) Pravo predlaganja amandmana ima svaki poslanik u Skupštini, svaki klub naroda, svaki klub poslanika, radna tijela Skupštine i Vlada.

Član 121.

- (1) Amandman se podnosi u pisanoj formi, sa obrazloženjem.
- (2) Ako amandman sadrži odredbu kojom se angažiraju finansijska sredstva, podnositelj amandmana je dužan da ukaže na izvore ovih sredstava.
- (3) Amandman se može podnijeti do završetka pretresa prijedloga zakona.

Član 122.

(1) Kada se amandmanom mijenjaju načela na kojima se zasniva zakon ili se angažuju značajnija materijalna sredstva, na prijedlog Zakonodavno-pravne komisije, nadležnog ili drugog radnog tijela Skupštine, Skupština će odložiti raspravu radi zauzimanja stavova u odgovarajućim radnim tijelima.

Član 123.

(1) Ukoliko se amandmanom bitnije mijenja tekst prijedloga zakona o amandmanu se ne može odlučiti prije nego što se u njemu ne izjasne nadležna radna tijela Skupštine, Zakonodavno-pravna komisija i Vlada.

Član 124.

- (1) Podnositelj prijedloga zakona ima pravo da se izjasni o amandmanu.
- (2) Vlada Kantona ima pravo da se izjasni o amandmanu i kada nije podnijela prijedlog zakona.
- (3) Amandman podnosioca prijedloga zakona, kao i amandman drugog ovlaštenog predlagača sa kojim se podnositelj prijedloga usaglasio postaje sastavni dio prijedloga zakona.
- (4) O amandmanu na prijedlog zakona sa kojim se nije usaglasio predlagač, a podnositelj amandmana nije odustao od njega, Skupština glasa odvojeno,
- (5) O amandmanima se uvijek odlučuje onom većinom glasova koja je potrebna za usvajanje akta koji se usvaja.

F. Donošenje zakona po skraćenom postupku

Član 125.

(1) Kad je to programom rada Skupštine predviđeno ili kad nije u pitanju složen i obiman zakon, podnositelj prijedloga zakona može umjesto nacрта da podnese prijedlog zakona i da predloži da se prijedlog zakona pretresa po skraćenom postupku bez nacрта zakona.

(2) O prijedlogu za donošenje zakona po skraćenom postupku odlučuje Skupština.

(3) Ako Skupština ne prihvati da pretresa prijedlog zakona po skraćenom postupku, sa prijedlogom zakona će se postupiti kao sa nacrtom i o tom nacrtu odmah se vrši rasprava.

G. Donošenje zakona po hitnom postupku

Član 126.

(1) Zakoni se, po pravilu, ne donose po hitnom postupku.

(2) Izuzetno, po hitnom postupku može da se donese samo zakon kojim se uređuju odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna potreba i ako bi donošenje zakona u redovitom postupku moglo da izazove štetne posljedice za društvene interese u Kantonu.

Član 127.

(1) Prijedlog da se donese zakon po hitnom postupku, skupa sa prijedlogom tog zakona, može da podnese svaki poslanik, radno tijelo Skupštine ili Vlada, uz obrazloženje razloga zašto je neophodno da se zakon donese po hitnom postupku.

Član 128.

(1) O prijedlogu za donošenje zakona po hitnom postupku odlučuje Skupština.

(2) O prijedlogu se vodi pretres, a Skupština može odlučiti da podnositelj prijedloga zakona ili njegov predstavnik na sjednici Skupštine usmeno obrazloži razloge zbog kojih je potrebno da se zakon donese po hitnom postupku.

(3) Ako prijedlog nije podnijela Vlada, Skupština će prije odlučivanja od nje zatražiti mišljenje o ovom prijedlogu.

(4) Ako Skupština usvoji prijedlog za donošenje zakona po hitnom postupku, prijedlog zakona se unosi u dnevni red i o njemu se odlučuje na istoj sjednici Skupštine.

(5) Ako Skupština ne prihvati razloge za donošenje zakona po hitnom postupku o njemu će raspravljati kao o nacrtu.

Član 129.

(1) Predsjedavajući Skupštine, kad primi prijedlog da se zakon donese po hitnom postupku, može da zatraži od Zakonodavno-pravne komisije i odgovarajućeg radnog tijela da razmotre prijedlog zakona i podnesu Skupštini izvještaj.

(2) Skupština može, kad utvrdi potrebu donošenja zakona po hitnom postupku ili u toku pretresa, da zatraži od Zakonodavno-pravne komisij i odgovarajućeg radnog tijela da razmotre prijedloge i podnesu odmah izvještaj o prijedlogu zakona.

Član 130.

(1) Na prijedlog zakona koji se donosi po hitnom postupku, mogu da se podnosu amandmani do zaključenja pretresa.

(2) Ako se amandmanom mijenjaju načela na kojima se zasniva prijedlog zakona, ili ako bi prihvaćanje amandmana prouzrokovalo bitnu izmjenu teksta prijedloga zakona, ili ako se amandmanom angažiraju finansijska sredstva, Skupština će odlučiti o amandmanu kad pribavi mišljenje Zakonodavno-pravne komisije ili drugog odgovarajućeg tijela i kad se o tom izjasni Vlada.

(3) Zakonodavno-pravna komisija i druga nadležna tijela dužni su da odmah razmotre dostavljene amandmane i da podnesu Skupštini izvještaj sa mišljenjem i prijedlozima.

H. Vršenje ispravki u zakonu, drugom propisu i općem aktu

Član 131.

(1) Prijedlog za ispravku štamparskih pogrešaka u objavljenom tekstu zakona, drugih propisa i općih akata Skupštine podnosi kantonalno tijelo uprave koje je nadležno za staranje o izvršavanju tih akata ili ovlašteni podnositelj prijedloga zakona, drugog propisa ili općeg akta.

Član 132.

(1) Ispravke štamparskih pogrešaka u objavljenom tekstu zakona, drugog propisa ili općeg akta Skupštine, poslije spravnjivanja sa izvornikom zakona, drugog propisa ili općeg akta Skupštine, daje sekretar Skupštine.

VIII. OSNOVNE ODREDBE O POSTUPKU ZA DONOŠENJE DRUGIH AKATA SKUPŠTINE

A. Donošenje Budžeta Kantona i usvajanje izvještaja o izvršenju Budžeta

Član 133.

(1) Nacrt, odnosno Prijedlog kantonalnog budžeta, Zakona o izvršenju budžeta i izvještaj o izvršenju budžeta utvrđuje Vlada i dostavlja ih Skupštini, sa obrazloženjem i potrebnom dokumentacijom.

Član 134.

(1) U postupku za donošenje akta iz prethodnog stava u skladu se primjenjuju odredbe Zakona o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o budžetu Hercegovačko-neretvanskog kantona, kao i ovog Poslovnika, uključujući rokove propisane ovim zakonima.

B. Donošenje planskih dokumenata i prostornog plana kantona

Član 135.

(1) Nacrt, odnosno prijedlog planskih dokumenata Kantona i prostornog plana Kantona utvrđuje Vlada i dostavlja ih sa obrazloženjem i potrebnom dokumentacijom Skupštini.

Član 136.

(1) U postupku za donošenje planskih dokumenata Kantona i prostornog plana Kantona u skladu se primjenjuju odredbe ovog Poslovnika o postupku za donošenje zakona, ako Poslovníkom nije drukčije određeno.

C. Donošenje odluka, deklaracija, rezolucija i preporuka

Član 137.

(1) Donošenje odluka, deklaracija, rezolucija i preporuka vrši se po odredbama ovog Poslovnika koje se odnose na postupak za donošenje zakona, s tim što se u postupku za donošenje ovih akata ne izrađuje nacrt akta, ukoliko Skupština drukčije ne odluči, a rok za dostavljanje prijedloga akta poslanicima ne može biti kraći od 7 dana od dana određenog za održavanje sjednice.

(2) Izuzetno, prijedlozi ovih akata mogu se protivno prethodnom stavu podnositi i na samoj sjednici, ukoliko za to postoji neodložna potreba.

(3) Pretres prijedloga akta iz prethodnog stava vrši se jedinstveno.

D. Davanje saglasnosti na statute i druga opća akta

Član 138.

(1) Statut i druga opća akta pravnih lica dostavljaju se Skupštini radi davanja saglasnosti kada je to zakonom ili drugim aktom propisano.

(2) Predsjedavajući Skupštine akta iz prethodnog stava dostavlja poslanicima i nadležnim radnim tijelima.

(3) Ako su na odredbe statuta ili drugih općih akata date primjedbe, iste se dostavljaju podnositelju akta koji izvještava Skupštinu o izvršenom usaglašavanju sa Ustavom i zakonom.

(4) Odluku o davanju saglasnosti na akta iz stava (1) ovog člana donosi Skupština.

E. Davanje autentičnih tumačenja zakona

Član 139.

(1) Autentično tumačenje je opći akt kojim se utvrđuje istinitost, vjerodostojnost, izvornost i pravilan smisao nedovoljno jasne odredbe zakona.

(2) Autentično tumačenje se primjenjuje i važi od dana primjene odredbe zakona za koju se daje autentično tumačenje.

Član 140.

(1) Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja zakona mogu podnijeti sva fizička i pravna lica.

(2) Prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona može podnijeti svaki poslanik Skupštine, radno tijelo Skupštine, Vlada, te općinski i kantonalni sudovi.

Član 141.

(1) Inicijativa, odnosno prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona, podnosi se Skupštini i mora da sadrži naziv zakona i navođenja odredbe za koju se traži tumačenje sa obrazloženjem.

(2) Inicijativu i prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona predsjedavajući Skupštine upućuje Zakonodavno-pravnoj komisiji i Vladi.

Član 142.

(1) Zakonodavno-pravna komisija, pošto pribavi potrebna mišljenja i dokumentaciju od radnih tijela, Vlade i drugih kantonalnih tijela nadležnih za staranje o izvršavanju ili sprovođenju donesenog zakona, ocjenjuje da li je inicijativa odnosno prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona osnovana.

(2) Ako utvrdi da je inicijativa osnovana, Zakonodavno-pravna komisija utvrdit će prijedlog teksta autentičnog tumačenja, koji sa svojim izvještajem podnosi Skupštini.

(3) Ako Zakonodavno-pravna komisija ocijeni da prijedlog, odnosno inicijativa za davanje autentičnog tumačenja nisu osnovani, o tome će izvjestiti Skupštinu.

Član 143.

(1) Odluku o osnovanosti za davanje autentičnog tumačenja zakona donosi Skupština.

(2) Ukoliko odluči da je prijedlog osnovan, Skupština utvrđuje autentično tumačenje zakona.

Član 144.

(1) U postupku za davanje autentičnog tumačenja zakona u skladu se primjenjuju odredbe ovog Poslovnika o postupku za donošenje zakona.

Član 145.

(1) Autentično tumačenje zakona objavljuje se u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog".

F. Prečišćeni tekst zakona i drugog akta

Član 146.

(1) Kada je zakonom ili drugim aktom određeno da Zakonodavno-pravna komisija utvrđuje prečišćeni tekst zakona ili drugog akta (u daljem tekstu: prečišćeni tekst akta), kantonalno tijelo odgovorno je za provođenje tog akta dostavlja prijedlog prečišćenog teksta akta Zakonodavno-pravnoj komisiji, u roku kojeg ona odredi.

Član 147.

(1) Prečišćeni tekst akta sadrži samo integralni tekst akta čiji se prečišćeni tekst utvrđuje.

(2) U prečišćenom tekstu akta Zakonodavno-pravna komisija ne može utvrđivati nove norme.

Član 148.

(1) Zakonodavno-pravna komisija stara se o tome da prijedlog prečišćenog teksta akta bude pravno-tehnički valjano obrađen i zajedno sa podnositeljem prijedloga otklanja eventualne nedostatke u tekstu.

Član 149.

(1) Zakonodavno-pravna komisija na sjednici Komisije utvrđuje prečišćeni tekst akta i dostavlja Skupštini na potvrdu.

Član 150.

(1) Prečišćeni tekst akta se primjenjuje od dana kada je objavljen u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona", a važnost njegovih odredbi utvrđena je u aktima koji su obuhvaćeni prečišćenim tekstom akta.

(2) Kada se, nakon objavljivanja prečišćenog teksta akta, predloži Skupštini izmjena ili dopuna akta, ove izmjene i dopune predlažu se na odnosne odredbe u prečišćenom tekstu akta sa navođenjem broja "Službenih novina Hercegovačko-neretvanskog kantona" u kojem je objavljen prečišćeni tekst akta.

(3) Na isti način se postupa kada je utvrđen novi prečišćeni tekst akta, s tim što se naznačava da se radi o novom prečišćenom tekstu akta.

(4) U prvom novom prečišćenom tekstu ne naznačava se redni broj, a u svakom narednom prečišćenom tekstu akta naznačava se i odnosni redni broj tog prečišćenog teksta akta.

IX. POSTUPAK ZA PROMJENU USTAVA KANTONA

Član 151.

(1) Promjenu Ustava Kantona može inicirati svaki poslanik.

(2) Promjene Ustava Kantona vrše se putem amandmana.

Član 152.

(1) Amandman na Ustav Kantona mogu podnijeti: Vlada, većina poslanika u Skupštini, većina hrvatskih, bošnjačkih ili srpskih poslanika u Skupštini.

(2) Amandman iz prethodnog stava podnosi se u pisanoj formi sa obrazloženjem Skupštini, koji se dostavljaju na mišljenje poslanicima, Komisiji za ustavna pitanja i Vladi.

Član 153.

(1) Amandman na Ustav Kantona može se zaključkom staviti na javnu raspravu.

(2) O sprovođenju javne rasprave stara se Ustavno-pravna komisija, o čemu podnosi izvještaj Skupštini.

Član 154.

(1) Da bi Skupština razmatrala predložene amandmane mora proteći rok od najmanje 15 dana od dana kada su oni podneseni.

(2) Amandmane na predložene amandmane na Ustav Kantona mogu podnijeti ovlašteni predlagači iz člana 150 stav 1.

Član 155.

(1) Predloženi amandman na Ustav Kantona usvaja se dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja poslanika u Skupštini.

X. DJELOVANJE SKUPŠTINE U POSTUPCIMA PRED USTAVNIM SUDOVIMA

Član 156.

(1) Izvještaj koje Ustavni sud Bosne i Hercegovine ili Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama Ustava i zakona dostavi Skupštini Kantona, a odnosi se na pokretanje postupka pred Ustavnim sudom, predsjedavajući Skupštine dostavlja Zakonodavno-pravnoj komisiji, nadležnoj za postupanje po aktima Ustavnog suda i sekretaru Skupštine.

(2) Sekretar Skupštine prikuplja potrebne podatke i akta o predmetu koji se vodi pred ustavnim sudom.

(3) Zakonodavno-pravna komisija, na osnovu prikupljenih podataka i akata, utvrđuje odgovor ustavnom sudu.

(4) Ako se odgovor ne može usaglasiti sekretar Skupštine dostavlja predsjedavajućem Skupštine sva različita mišljenja iznijeta na Zakonodavno-pravnoj komisiji

(5) Odgovor sa svim dokazima i mišljenjima predsjedavajući Skupštine dostavlja Ustavnom sudu, u roku ostavljenom u pozivu Ustavnog suda.

Član 157.

(1) Kolegij Skupštine u svakom konkretnom slučaju odlučuje ko će zastupati Skupštinu pred Ustavnim sudom uvažavajući odredbe poglavlja III. odjeljak F. i člana 12. ovog Poslovnika.

Član 158.

(1) Predsjedavajući Skupštine izvještava Skupštinu o odluci Ustavnog suda.

(2) Skupština postupa po odluci suda i o tome izvještava sud.

XI. IZBORI, IMENOVANJA, POTVRĐIVANJA, SMJENJIVANJA I RAZRJEŠENJA

A. Opće odredbe

Član 159.

(1) Izborom rukovodi predsjedavajući Skupštine.

(2) Kada se izbor vrši tajnim glasanjem, predsjedavajućem Skupštine pomažu njegovi zamjenici i sekretar Skupštine.

(3) Ako je predsjedavajući Skupštine kandidat za izbor, ili se radi o njegovom razrješenju, sjednicom za vrijeme njegovog izbora, odnosno razrješenja, rukovodi jedan od njegovih zamjenika.

Član 160.

(1) Odredbe ovog Poslovnika koje se odnose na postupak izbora i imenovanja, u skladu se primjenjuju i na postupak potvrđivanja, odnosno razrješenja.

B. Podnošenje prijedloga

Član 161.

(1) Prijedloge kandidata za izbore i imenovanja koja vrši Skupština daju Komisija za izbor i imenovanje, kao i poslanici.

(2) U pravilu, prijedlozi iz prethodnog stava dostavljaju se u pismenoj formi i sa obrazloženjem predsjedavajućem Skupštine najmanje 7 dana prije održavanja sjednice na kojoj će se vršiti izbor, odnosno imenovanje.

(3) Predsjedavajući je dužan dostaviti poslanicima obrazložene prijedloge najmanje 3 dana prije održavanja sjednice na kojoj će se vršiti izbor, odnosno imenovanje.

C. Odlučivanje o izboru i imenovanju

Član 162.

(1) O prijedlogu za izbor odnosno imenovanje glasa se za svakog kandidata posebno, osim ako drugim propisom ili ovim Poslovnikom nije drukčije propisano.

(2) Izuzetno od prethodnog stava za izbor članova radnih tijela Skupštine, glasanje se vrši na osnovu liste u cjelini, osim kada se izbor vrši radi izmjene ili dopune njihovog sastava.

(3) Ukoliko se sa liste ospori izbor ili imenovanje pojedinog kandidata, za osporenog kandidata se glasa odvojeno.

Član 163.

(1) Glasanje o prijedlogu za izbor odnosno imenovanje u pravilu je javno.

(2) Skupština može da odluči da se izbor odnosno imenovanje vrši tajnim glasanjem, putem glasačkih listića.

Član 164.

(1) Glasачki listići su iste veličine, oblika i boje, a na njima je otisnut pečat Skupštine.

(2) U glasački listić se unose imena svih kandidata redom kojim su predloženi, sa rednim brojem ispred njihovog imena.

(3) Kada se glasa za liste u cjelini, u glasački listić se unose sve kandidatske liste.

Član 165.

(1) Kada se glasa za kandidate pojedinačno, glasa se zaokruživanjem rednog broja ispred imena kandidata.

(2) Kada se glasa o kandidatskoj listi, glasa se “za listu” ili “protiv liste” u cjelini.

Član 166.

(1) Nakon što predsjedavajući objavi da je glasanje završeno, utvrđuju se i objavljuju rezultati glasanja.

(2) Glasачki listić na kojem se ne može utvrditi za kog je kandidata odnosno listu poslanik glasao, smatra se nevažećim.

Član 167.

(1) Izabrani su, odnosno imenovani oni kandidati koji su dobili većinu glasova ukupnog broja poslanka.

(2) Glasanje će se u drugom krugu ponoviti za ona mjesta za koja predloženi kandidati nisu dobili potrebnu većinu.

(3) Ukoliko predloženi kandidati ni u drugom krugu glasanja ne dobiju potrebnu većinu, ponavlja se cijeli izborni postupak za izbor odnosno imenovanje na te položaje.

D. Postupak smjenjivanja i ostavke

Član 168.

(1) Lice kojeg bira, imenuje ili potvrđuje Skupština, može biti smijenjeno ako ne vrši dužnost u skladu sa Ustavom, zakonom i u okviru datih ovlasti.

Član 169.

(1) Kada lece kojeg bira ili imenuje Skupština podnese ostavku, predsjednik o tome izvještava Komisiju za izbor i imenovanje.

(2) Nakon razmatranja ostavke, Skupština će odlučiti da li će je uvažiti ili ne.

(3) Ukoliko je uvaži, Skupština razrješava lece koje je izabrala odnosno imenovala.

(4) Ukoliko ocijeni da postoje razlozi za utvrđivanje odgovornosti, provešće postupak za smjenjivanje lica kojeg je izabrala odnosno imenovala.

E. Izbor premijera Kantona

Član 170.

(1) Kandidate za premijera Kantona predlaže ona politička stranka koja vjeruje da može osigurati skupštinsku većinu ili ona politička stranka koja ima najveći broj poslanika u Skupštini i ovaj prijedlog dostavlja predsjedavajućim Skupštine .

(2) Predsjedavajući Skupštine uz konsultacije sa svojim zamjenicima u roku od deset dana od dana dobijanja prijedloga iz prethodnog stava imenuje kandidata za premijera Kantona.

Član 171.

(1) Kandidat za mjesto premijera Kantona dostavlja predsjedavajućem Skupštine prijedlog kandidata za ministre i to najmanje 7 dana prije početka sjednice Skupštine na kojoj će se vršiti izbor.

Član 172.

(1) Skupština odlučuje o Prijedlogu odluke o potvrđivanju Vlade Kantona u cjelini, javnim glasanjem.

(2) Predložena Vlada preuzima dužnost ako je za nju glasala dvotrećinska većina svih poslanika u Skupštini.

(3) Ako prijedlog odluke o potvrđivanju Vlade Kantona ne dobije potrebnu većinu, postupak se ponavlja.

XII. ODNOS SKUPŠTINE I VLADE KANTONA

A. Opće odredbe

Član 173.

(1) Odnosi između Skupštine i Vlade Kantona (u daljem tekstu: Vlada) zasnivaju se na Ustavu Kantona, zakonu i ovom Poslovniku.

(2) Vlada odgovara Skupštini za predlaganje i provođenje politike koju je utvrdila

Skupština i izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata za čije su izvršavanje odgovorna tijela u Kantonu, te za usmjeravanje i usklađivanje rada kantonalnih ministarstava i drugih kantonalnih tijela uprave.

Član 174.

(1) U ostvarivanju svojih Ustavom i zakonom utvrđenih prava i dužnosti Vlada:

- a) predlaže Skupštini donešenje zakona, drugih propisa i općih akata;
- b) daje mišljenje o nacrtima i prijedlozima zakona, drugih propisa i općih akata koje ona nije podnijela, te podnosi amandmane na prijedloge tih akata;
- c) može tražiti da se sazove sjednica Skupštine ili radnog tijela Skupštine radi pretresanja određenog pitanja o kome želi da iznese svoj stav i tražiti da Skupština, odnosno njeno radno tijelo, o tom pitanju zauzme stav;
- d) sudjeluje u radu na sjednici Skupštine i može preko svog predstavnika izložiti stav o pitanjima koja su na dnevnom redu sjednice; i
- e) može predložiti Skupštini da se odloži pretres nacrta, odnosno prijedloga zakona, drugog propisa ili općeg akta da bi zauzela svoj stav i izložila ga na sjednici ili da se, radi pretresa određenog pitanja, obrazuje zajednička komisija sastavljena od poslanika u Skupštini i članova Vlade Kantona.

Član 175.

(1) Premijer redovito prisustvuje sjednicama Skupštine.

(2) Obaveza je Skupštine da Vladu Kantona pravovremeno obavijesti o vremenu i mjestu održavanja sjednica Skupštine i njenih radnih tijela, dok Vlada redovno izvještava Skupštinu o svojim predstavnicima koji će prisustvovati sjednici.

(3) Vlada ima pravo i obavezu da, pored predsjednika Vlade, šalje i druge ovlaštene predstavnike na sjednice Skupštine i radnih tijela, kako bi pomogli pri razmatranju određenih pitanja.

(4) Ako je Vlada predlagač a ne uputi svog predstavnika na sjednicu Skupštine ili njenog radnog tijela, razmatrano pitanje će se skinuti sa dnevnog reda sjednice, a može se i postaviti pitanje odgovornosti Vlade, odnosno njenog resornog ministra.

Član 176.

(1) Skupština može u okviru svog djelokruga tražiti od Vlade:

- a) da pripremi nacrt, odnosno prijedlog zakona, drugog propisa ili općeg akta;
- b) da izloži svoje stavove o pojedinim pitanjima koja su na dnevnom redu sjednice Skupštine;
- c) da da mišljenje o nacrtu, odnosno prijedlogu zakona, drugog propisa ili općeg akta koji nije predložila Vlada, kao i o drugom prijedlogu, dokumentu ili materijalu koji se razmatra na sjednici Skupštine; i
- d) da podnese izvještaj o određenom pitanju.

Član 177.

(1) Vlada je dužna da najmanje jednom godišnje podnese Skupštini godišnji izvještaj o svom radu, kao i o radu kantonalnih tijela uprave.

(2) Skupština može, osim godišnjeg izvještaja, u svako doba od Vlade zatražiti podnošenje periodičnih ili djelomičnih izvještaja o njenom radu, kao i izvještaje o radu pojedinih ministarstava ili kantonalnih tijela uprave.

(3) Izvještaj o radu Vlade Skupština pretresa na sjednici i o tome donosi zaključak.

B. Poslanička pitanja

Član 178.

(1) Poslanici mogu postavljati poslanička pitanja predsjedniku Vlade, bilo kom njenom članu i svim tijelima koji su nosioci javno-pravnih ovlasti iz kantonalne nadležnosti.

(2) Poslanička pitanja se odnose na specifične informacije, činjenice, situacije ili saznanja iz djelokruga Vlade.

Član 179.

(1) Na svakoj redovnoj sjednici osigurat će se posebna tačka dnevnog reda za poslanička pitanja kojoj obvezno prisustvuje premijer i članovi Vlade.

(2) Jedan poslanik na jednoj redovnoj sjednici može postaviti najviše dva poslanička pitanja.

(3) Odgovori na poslanička pitanja mogu se davati usmeno ili pismeno.

Član 180.

(1) Poslaničko pitanje se podnosi predsjedavajućem Skupštine u pravilu u pisanoj formi, a on ga odmah prosljeđuje predsjedniku Vlade ili onome ministru kome je upućeno.

(2) Poslanik koji postavlja poslaničko pitanje u podnesku navodi da li traži usmeni odgovor na sjednici Skupštine ili pisani odgovor.

Član 181.

(1) Kada se traži usmeni odgovor, podnesak je jasno i kratko formulisan jednim pitanjem.

(2) Odgovori na sva postavljena pitanja na jednoj sjednici Skupštine bit će uvršteni u dnevni red naredne sjednice Skupštine i to onim redoslijedom kojim su i postavljena.

(3) Od dana postavljanja jednog pitanja do dana uvrštavanja usmenog odgovora na dnevni red sjednice Skupštine ne smije proći više od 30 dana.

Član 182.

(1) Obrazloženje pitanja obavlja se tako što poslanik postavlja pitanje u vremenu do tri minute, nakon čega premijer ili nadležni ministar odgovara u istom trajanju.

(2) Ukoliko poslanik nije zadovoljan odgovorom, može postaviti novo pitanje u vremenu od dvije minute, nakon čega se premijeru ili nadležnom ministru omogućava odgovor u istom trajanju.

(3) Nakon drugog odgovora predsjedavajući Skupštine zaključuje razmatranje tog pitanja i daje riječ slijedećem licu ovlaštenom da govori.

Član 183.

(1) Iz opravdanih razloga i samo jednom, Vlada ili nadležni ministar mogu zatražiti da se davanje odgovora o određenom pitanju odgodi za narednu sjednicu Skupštine.

Član 184.

(1) Pitanja na koja se traži pisani odgovor u pravilu su ona pitanja koja ne dopuštaju jednostavno usmeno objašnjenje, ali ona, kao ni odgovor na njih, ne smiju prekoračiti jedan standardni list papira A-4 formata.

(2) Odgovor u pisanom obliku dostavljaju se predsjedavajućem Skupštine u roku od 30 dana.

(3) Kada predsjedavajući Skupštine dobije odgovor na poslaničko pitanje, on kopiju odgovora odmah dostavlja poslaniku koji ga je postavio.

(4) Ukoliko odgovor na poslaničko pitanje ne bude dostavljen u roku predviđenom stavom 2. ovog člana, podnosilac pitanja može tražiti od Kolegija da obavezno ovo pitanje uvrsti na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine.

C. Interpelacije

Član 185.

(1) Najmanje 1/3 poslanika u Skupštini može podnijeti interpelaciju za pretresanje određenih pitanja u vezi sa radom, stavovima ili postupcima Vlade i njenih ministarstava na provođenju utvrđene politike i zakona.

(2) Interpelacija se podnosi pismeno predsjedavajućem Skupštine, a moraju je potpisati svi podnosioci.

Član 186.

(1) Kolegij Skupštine razmatra interpelaciju, pa ako ocijeni da inicijativa za interpelaciju ima osnova, prosljeđuje je ostalim poslanicima Skupštine i Vladi.

(2) Ukoliko ocijeni da inicijativa za interpelaciju nema osnov, Kolegij je vraća predlažućima kako bi se obavila zamjena inicijative za interpelaciju u poslaničko pitanje.

Član 187.

(1) Vlada je dužna dostaviti pismeni izvještaj povodom interpelacije predsjedavajućem Skupštine u roku od 30 dana.

(2) Predsjedavajući Skupštine upućuje vladin izvještaj svim poslanicima Skupštine i stavlja ga na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine.

(3) Ukoliko Vlada ne podnese izvještaj u roku od 30 dana, interpelacija se stavlja na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine po isteku ovog roka.

Član 188.

(1) Interpelacija se razmatra na sjednici Skupštine na taj način što jedan od podnosioca inicijative za interpelaciju dobija riječ da obrazloži inicijativu, a potom se, u istom trajanju, riječ daje predsjedniku Vlade da obrazloži izvještaj ili, ukoliko izvještaj nije podnesen, da usmeno obrazloži odgovor na interpelaciju.

(2) Nakon toga svaki poslanik može intervenirati u vremenu do 10 minuta, a to pravo pripada i predsjedniku Vlade.

(3) Predsjedavajući Skupštine zaključuje raspravu kada ocijeni da je interpelacija dovoljno raspravljena.

Član 189.

(1) Nakon zaključenja rasprave o interpelaciji, svaki poslanik može predložiti rezoluciju ili smjernice u vezi sa raspravljanom materijom.

(2) O predloženoj rezoluciji ili smjernicama Skupština će odlučiti na istoj sjednici ili će biti uvršteni na dnevni red sljedeće sjednice Skupštine.

D. Glasanje o nepovjerenju

Član 190.

(1) Najmanje 1/3 poslanika u Skupštini mogu inicirati prijedlog za glasanje o nepovjerenju Vladi.

(2) Ovaj prijedlog dostavlja se predsjedavajućem Skupštine u pisanoj formi, potpisan od strane svih predlagača i sa detaljnim obrazloženjem.

(3) Odmah po prijemu, predsjedavajući Skupštine dostavlja prijedlog Vladi i svim poslanicima Skupštine.

Član 191.

Prijedlog za glasanje o nepovjerenju Vladi stavlja se na dnevni red sjednice Skupštine u roku koji Skupština utvrdi zaključkom, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja prijedloga Vladi.

Član 192.

(1) Prije početka sjednice o izglasavanju nepovjerenja, Vlada može podnijeti Skupštini pismeni izvještaj sa mišljenjima i stavovima u vezi prijedloga.

(2) Ovaj izvještaj mora se dostaviti Skupštini najkasnije 48 sati prije početka sjednice na kojoj će se glasati o nepovjerenju Vladi.

Član 193.

(1) Svaki od predlagača ima pravo na sjednici Skupštine obrazložiti prijedlog za glasanje o nepovjerenju Vladi.

(2) Predsjednik Vlade ili od njega ovlašteni predstavnik Vlade ima pravo odgovoriti i iznijeti vladina stajališta, nakon čega se otvara rasprava.

Član 194.

(1) Predsjedavajući Skupštine zaključuje raspravu kada ocijeni da je prijedlog dovoljno raspravljen i stavlja ga na glasanje.

(2) Ako prijedlog za glasanje o nepovjerenju Vladi ne bude usvojen, može se glasati o drugim inicijativama u vezi sa raspravljanom materijom.

XIII. ODNOS SKUPŠTINE PREMA POLITIČKIM STRANKAMA I UDRUŽENJIMA GRAĐANA

Član 195.

(1) U ostvarivanju svojih Ustavom utvrđenih prava, obaveza i odgovornosti, Skupština razvija odnose saradnje i međusobnog uvažavanja sa političkim strankama i udruženjima građana na području Kantona.

Član 196.

(1) Kada se u radu Skupštine raspravljaju pitanja koja su značajna za Kanton, Skupština će inicirati dogovor o tim pitanjima sa političkim strankama i udruženjima građana, a putem svojih radnih tijela, Kolegija ili poslaničkih klubova.

Član 197.

(1) U ostvarivanju konkretnih aktivnosti Skupština može da traži mišljenja i prijedloge od političkih stranaka i udruženja građana.

XIV. SARADNJA SKUPŠTINE SA GRADSKIM I OPĆINSKIM VIJEĆIMA U KANTONU

Član 198.

(1) Skupština, u okviru svojih prava i dužnosti, razvija sve oblike saradnje i povezivanja sa gradskim i općinskim vijećima.

Član 199.

(1) Radi razmjene mišljenja o pitanjima od zajedničkog interesa predsjedavajući Skupštine i predsjedavajući gradskih i općinskih vijeća mogu organizovati sastanke i savjetovanja.

Član 200.

(1) Skupština može na svoje sjednice pozivati predstavnike gradskih i općinskih vijeća, radi sudjelovanja u razmatranju pitanja koja se odnose na stanje u pojedinim oblastima društvenog života ili drugih pitanja od interesa za građane i organizacije i zajednice iz oblasti koje su u djelokrugu Skupštine, kao i radi pribavljanja njihovih mišljenja i prijedloga o tim pitanjima.

XV. MEĐUNARODNA SARADNJA SKUPŠTINE

Član 201.

(1) Skupština uspostavlja saradnju sa adekvatnim nivoima vlasti drugih država i međunarodnim organizacijama i odobrava potpisivanje međunarodnih sporazuma i drugih akata iz oblasti međunarodne saradnje, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Ustavom Kantona.

Član 202.

(1) Zahtjev za odobrenje zaključenja međunarodnog sporazuma ili drugog akta iz oblasti međunarodne saradnje sa obrazloženjem podnosi premijer i dostavlja ga predsjedavajućem Skupštine skupa sa tekstom sporazuma.

(2) Predsjedavajući Skupštine zahtjev iz prethodnog stava dostavlja poslanicima i nadležnom radnom tijelu Skupštine koje je obavezno u roku od 7 dana dati mišljenje.

Član 203.

(1) Nakon što Skupština odluči o odobrenju zaključenja međunarodnog sporazuma ili drugog akta iz oblasti međunarodne saradnje, premijer ga potpisuje pod uslovima utvrđenim Ustavom Kantona.

XVI. STRUČNA SLUŽBA I SEKRETAR SKUPŠTINE

Član 204.

- (1) Skupština ima Stručnu službu Skupštine (u daljem tekstu: Stručna služba).
- (2) Stručna služba vrši stručne i druge poslove za potrebe Skupštine, radnih tijela Skupštine i poslanika.

Član 205.

- (1) Organizacija i rad Stručne službe uređuje se posebnim propisom.

Član 206.

- (1) Skupština ima sekretara.
- (2) Sekretar rukovodi radom Stručne službe, stara se o osiguranju uslova za rad Skupštine, Kolegija i radnih tijela Skupštine i sudjeluje u njihovom radu, stara se o realizaciji poslova i zadataka u vezi sa sjednicama, te obavlja druge poslove utvrđene ovim Poslovníkom, odnosno poslove koje mu povjeri Skupština.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 207.

- (1) Ovaj Poslovník stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona."

Član 208.

- (1) Danom stupanja na snagu ovog Poslovníka, prestaje da važi Privremeni poslovník o radu Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona broj 1/98).

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XIII-028/05
Mostar, 15. februara 2005. godine

Predsjedavajući

Omer Čevra